

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

o.b.s. 't Jonkertje

Plaats : Jonkersvaart
BRIN nummer : 18QH|C1
Onderzoeksnummer : 285132
Datum onderzoek : 10 september 2015
Datum vaststelling : 10 november 2015

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	TOEZICHTARRANGEMENT	13

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 10 september 2015 een onderzoek uitgevoerd op o.b.s. 't Jonkertje naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was gelegen in de risicoanalyse voor deze school, waaruit bleek dat de opbrengsten mogelijk onvoldoende zouden zijn.

Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven onderzoekt de inspectie tevens standaard of wordt voldaan aan bepaalde wettelijke voorschriften.

Toezichthistorie

De inspectie bezocht basisschool 't Jonkertje voor het laatst in 2011. Op dat moment waren de prestaties van groep 8 nog net voldoende. Door de jaren heen was een wisselend patroon waarneembaar, waarbij de school ook relatief vaak onder de ondergrens van de inspectie presteerde. In 2011 zijn verder indicatoren van het onderwijsaanbod, didactisch handelen, afstemming, zorg en begeleiding en kwaliteitszorg als onvoldoende beoordeeld.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids en het schoolplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids en het schoolplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van jaardocumenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd, zoals het schooljaarverslag over 2014/2015 en het schooljaarplan voor 2015/2016.
- Schoolbezoek, waarbij alle groepen (groep 1-2-3, groep 4-5-6 en groep 6-7-8) de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde.
- Gesprekken met de directie en de intern begeleider over de kwaliteit van de indicatoren.
- Een gesprek met leerlingen, leraren en ouders.

- Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek. Bij dit gesprek waren ook de leraren en de intern begeleider aanwezig.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: opbrengsten, aanbod, onderwijstijd, didactisch handelen en afstemming, zorg en begeleiding en kwaliteitszorg.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 BEVINDINGEN

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.		•		

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.			•	

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		•		
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.		•		

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

De onderwijskwaliteit op 't Jonkertje is voldoende. De prestaties aan het eind van de basisschool zijn na herberekening voldoende en de kwaliteit van het onderwijsleerproces, de zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg is op de meeste indicatoren eveneens voldoende. In vergelijking met 2011 heeft 't Jonkertje zich op diverse indicatoren, zoals het aanbod en de kwaliteit van de uitleg, verbeterd. Op andere indicatoren, zoals de betrokkenheid van leerlingen, is dat niet het geval.

Toelichting

Context

't Jonkertje is een kleine basisschool met aan het begin van het schooljaar 2015/2016 rond de 35 leerlingen, verdeeld over drie combinatiegroepen. Ongeveer de helft van de leerlingen komt uit Jonkersvaart, de overige leerlingen komen van andere scholen uit de omgeving. De reden daarvoor is dat 't Jonkertje zich profileert als een school die extra zorg kan bieden. Het schooljaar 2014/2015 is vooral voor leerlingen uit de bovenbouw onrustig verlopen door wisselingen van leraren.

Prestaties van leerlingen

De gemiddelde prestaties op de eindtoets van groep 8 zijn in 2013 goed (iets boven de bovengrens van de inspectie), in 2014 na herberekening voldoende en in 2015 liggen ze ruim onder de ondergrens. Het oordeel op indicator 1.1 is daardoor voldoende. Er is echter wel sprake van een dalende trend, die dringend aandacht vraagt van de school. Die aandacht is ook nodig omdat de leerlingen van de groepen 6 en 7 in 2014/2015 onvoldoende presteren.

De prestaties op zeven andere toetsen (technisch lezen groepen 3 en 4, begrijpend lezen groepen 5 en 6, rekenen/wiskunde groepen 4, 5 en 6) zijn in meerderheid voldoende en daarom is indicator 1.2 voldoende. De scores voor technisch lezen groep 4, begrijpend lezen groep 6 en rekenen/wiskunde groep 6 zijn echter onvoldoende en vragen eveneens aandacht van de school.

Aanbod en onderwijstijd

In 2011 zaten er veel leerlingen met eigen leerlijnen onder het niveau van hun groep in de bovenbouw, waardoor de school niet meer kon waarborgen dat

voldoende leerlingen het aanbod taal en rekenen tot en met groep 8 kregen aangeboden. Inmiddels heeft de school het aantal leerlijnen gereduceerd, zodat dit probleem niet meer aanwezig is. De school beschikt verder over voldoende methoden en materialen om leerlingen in staat te stellen de kerndoelen te bereiken, zowel wat de cognitieve als de sociaal-emotionele ontwikkeling betreft. Omdat een deel van de leerlingen taalzwak is, is meer gerichte aandacht voor een goed uitgewerkt onderwijsaanbod voor het taaldomein nodig. Hierbij gaat het vooral om het vergroten van de woordenschat en het ook in andere lessen benadrukken van taalgerelateerde zaken, zoals leesstrategieën. In de lessen besteden leraren de tijd doorgaans voldoende efficiënt. Dat geldt niet altijd voor de leerlingen (zie hiervoor de toelichting bij didactisch handelen).

Didactisch handelen en afstemming

In 2011 waren de duidelijke uitleg door leraren en de actieve betrokkenheid van leerlingen onvoldoende. Dat laatste is nog steeds het geval. Hoewel leraren adequaat instructie geven en er alles aan doen om een taakgerichte werksfeer te bereiken, hebben teveel leerlingen geen goede werkhouding. Dit probleem speelt in alle groepen. Leerlingen gedragen zich onvoldoende verantwoordelijk, storen hun medeleerlingen en hun leraren te vaak en verliezen de aandacht op momenten dat ze niet onder direct toezicht van hun leraren staan. Leerlingen klagen zelf ook over onrust die anderen hen bezorgen en vinden dat hun leraren niet altijd voldoende één lijn trekken. 't Jonkertje moet de zelfstandigheid en de eigen verantwoordelijkheid van de leerlingbevolking effectiever aanpakken, temeer daar alle groepen uit drie leerjaren bestaan en alle leerlingen dus geruime tijd zelfstandig moeten kunnen werken. Een eerste verbetering kan het ontwikkelen van een doorgaande lijn hieromtrent zijn. Er is nu geen helder beleid voor zaken als werken met dag- en weektaken. Wat afstemming betreft ligt een verbeterpunt in het leerstofaanbod voor leerlingen die meer aankunnen. Er is extra werk voor hen beschikbaar, maar er is geen uitgewerkt doelgericht aanbod of een doorgaande leerlijn voor deze groep. De overige indicatoren van afstemming zijn voldoende, al zouden leraren de genoemde groep leerlingen vaak eerder los kunnen laten in plaats van hen mee te laten doen met de klassikale instructie.

Zorg en begeleiding

Aan de hand van toetsen en observaties is het team van 't Jonkertje voldoende op de hoogte van de ontwikkeling van leerlingen. Leraren analyseren de beschikbare gegevens voldoende, maar kunnen een slag dieper gaan door gegevens van verschillende vakken meer in samenhang met elkaar en over langere perioden te bekijken. Leraren en intern begeleider signaleren bijtijds welke leerlingen extra aandacht nodig hebben en in de groepen ruimen leraren

hier extra tijd voor in, onder meer door preteaching en verlengde instructie. Op gezette tijden in het schooljaar bekijken ze of hun inspanningen voldoende effect hebben gehad. Er is dus sprake van een cyclische opzet van de leerlingenzorg. Inzake het bepalen van de aard van de zorg moet het team zich verbeteren. Doelen en plandocumenten zijn nu vaak te globaal en staan teveel los van het dagelijks werk in de klas, omdat ze onvoldoende sturend kunnen werken. Er is mede hierdoor ook te weinig verband tussen de groepsplannen en de aantekeningen van leraren over de dagelijkse activiteiten in logboeken. De inspanningen van leraren en intern begeleider kunnen meer effect sorteren als de analyses aangescherpt en verdiept worden.

Kwaliteitszorg

't Jonkertje heeft een gemengde leerlingbevolking: leerlingen uit het dorp en leerlingen die van andere scholen binnenkomen omdat ze extra zorg nodig hebben. Consequenties voor het onderwijs zijn volgens de directeur vooral dat er gericht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling gewerkt moet worden, dat een goed taalbeleid noodzakelijk is en dat er rust in de groepen moet zijn. Hierboven is al vermeld dat vooral wat het taalbeleid en de rust betreft zeker inspanningen van de school nodig zijn.

't Jonkertje brengt de prestaties van de schoolbevolking jaarlijks in beeld en er gaat ook aandacht uit naar de prestatiegroei. De analyses beperken zich nog wat te veel tot het groepsniveau of het individuele niveau: de focus zou meer gericht moeten zijn op het schoolniveau, hoe lastig dat soms ook is op een kleine school. Met behulp van een kwaliteitszorginstrument brengt de school de kwaliteit in kaart, komen verbeteractiviteiten in beeld en worden afspraken geborgd. Ook observaties door de directeur, gesprekken met een klankbordgroep van ouders en enquêtes onder ouders en leerlingen spelen een rol in de kwaliteitszorg.

't Jonkertje verantwoordt zich voldoende naar het bevoegd gezag over de behaalde onderwijskwaliteit, maar onvoldoende naar ouders. In de wettelijk verplichte documenten, het schoolplan en de schoolgids, en op de website is te weinig informatie opgenomen over de actuele stand van zaken. Vergelijkbare opmerkingen heeft de inspectie in 2011 ook gemaakt. Op dit punt zijn verbeteringen dus nog steeds gewenst.

3 TOEZICHTARRANGEMENT

De inspectie kent aan basisschool 't Jonkertje het basisarrangement toe. Dit betekent dat er op dit moment geen reden is om het toezicht te intensiveren.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.